

ORGANIZACJA
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO
W
ZESPOLE SZKÓŁ CENTRUM KSZTAŁCENIA ROLNICZEGO
W SIENNICY RÓŻNEJ

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1578).
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela – tekst ujednoczony (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189).
6. Memorandum dotyczące kształcenia ustawicznego, uchwalone przez Komisję Europejską w 2000 r.
7. Rezolucja Rady Unii Europejskiej z 18 Maja 2004 - 9286/04.
8. EUROPA 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu - Komisja Europejska Bruksela.

Wstęp

Zmiany na rynku pracy, galopujący postęp technologiczny, pojawianie się nowych zawodów wymaga od dzisiejszych absolwentów szkół umiejętnego planowania własnej kariery zawodowej, dużej kreatywności i mobilności oraz umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Decyzja ucznia dotycząca wyboru kierunku dalszej edukacji, zmiany zawodu lub podnoszenia już nabytych kwalifikacji, aby była decyzją trafną, wymaga pomocy ze strony wielu osób i instytucji, między innymi szkoły i rodziców. Podejmując decyzję dotyczącą kariery edukacyjno-zawodowej młodzież powinna mieć określone predyspozycje do pełnienia danej funkcji zawodowej jak również określone warunki rozwojowe, zdrowotne i psychofizyczne.

Uczniowie Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Siennicy Różanej wywodzą się z różnych środowisk, a znaczna ich część pochodzi z terenów wiejskich. Nie zawsze najbliższe otoczenie jest w stanie adekwatnie wspierać swoje dzieci we właściwym wyborze

celów życiowych (w tym zawodowych), a następnie w dążeniu do ich realizacji. Dość często w związku z tym ich wiedza i poglądy na temat wyboru przyszłego zawodu są pełne luk i społecznych stereotypów. Środowisko szkolne odgrywa bardzo ważną rolę w kształtowaniu decyzji zawodowych i edukacyjnych uczniów. Przekazanie uczniom kompendium wiedzy na ten temat to główny cel utworzenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opiera się także na założeniach Strategii Unii Europejskiej 2020 na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju, a także odnosi się do wizji uczenia się przez całe życie. Zadaniem Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Siennicy Różanej jest wspieranie uczniów w samodzielnym podejmowaniu decyzji dotyczących własnego rozwoju i kształtowania kariery zawodowej.

Organizacją Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w szkole zajmuje się Dyrektor szkoły oraz doradca zawodowy.

Praca doradcy zawodowego w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego ma charakter planowych działań obejmujących indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami.

Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu uzupełniają działania szkoły w zakresie doradztwa zawodowego.

Cele ogólne

1. Organizacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.
2. Przygotowanie uczniów do podejmowania trafnej decyzji edukacyjno-zawodowej.
3. Kształtowanie postawy uczenia się przez całe życie.
4. Wspieranie nauczycieli w wypełnianiu zadań z zakresu doradztwa zawodowego.
5. Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji edukacyjnych i zawodowych.
6. Stworzenie środowiska, sieci współpracy na rzecz rozwoju zawodowego uczniów.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania metodami aktywnymi uczniów do wyboru kierunku dalszego kształcenia, zawodu oraz planowania kariery zawodowej, aktywnego wejścia na rynek pracy i udzielanie informacji w tym zakresie.

Uczniowie Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Siennicy Różanej są już na etapie realizacji pierwszych decyzji zawodowych. Z tego względu doradztwo edukacyjno-zawodowe w szkole koncentruje się na orientacji zawodowej (pojmowanej tu jako wsparcie dla decyzji podjętych oraz poszerzanie i pogłębianie wiedzy o możliwości pozyskiwania nowych kwalifikacji bądź zmiany zawodu w kształceniu, w tym kształceniu pozaformalnymi

nieformalnym poza szkolnymi formami kształcenia (walidacja kompetencji) oraz procesach postdecyzyjnych – wspieranie uczniów, którzy chcą zdobyć nowy zawód lub muszą zmienić zawód i/lub typ szkoły.

Lublin i Lubelszczyznę często określa się mianem Polski Wschodniej. Region ten ma inną specyfikę rozwoju i niższą dynamikę tworzenia miejsc pracy, np. w przemyśle. W społeczeństwie globalnym bardzo ważne jest zapoznanie młodzieży zarówno ze specyfiką lokalnego rynku pracy, jak i uświadamianie, że jej aktywność zawodowa nie musi podlegać ograniczeniom geograficznym. W ramach WSDZ jego uczestnicy mają dostęp do informacji o lokalnym i krajowym rynku pracy, jego zapotrzebowaniu na specjalistów w określonych dziedzin, trendach i prognozach zatrudnienia. W trakcie zajęć uczniowie uczą się aktywnego poszukiwania pracy i korzystania z informacji zamieszczonych na portalach internetowych.

Cele szczegółowe

Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego szkoły obejmuje działania skierowane do:

1. uczniów – służące wyposażeniu młodzieży w wiedzę i umiejętności niezbędne do podejmowania decyzji zawodowych i tworzenia wizji swojej przyszłości edukacyjnej zawodowej.
2. rodziców – służące przygotowaniu ich do wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
3. nauczycieli- służące podnoszeniu kompetencji w zakresie organizowania i prowadzenia poradnictwa.

Uczniowie:

- poznają swoje predyspozycje zawodowe, zainteresowania, uzdolnienia;
- wiedzą, jak się uczyć oraz rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty;
- rozwijają umiejętności pracy zespołowej oraz kompetencje społeczne;
- potrafią określić swoje mocne strony, są świadomi swoich ograniczeń;
- znają przeciwwskazania zdrowotne do wyboru zawodu;
- znają czynniki trafnego wyboru zawodu;
- wskazują możliwe ścieżki kariery zawodowej, formy doskonalenia zawodowego;
- są zmotywowani do podejmowania decyzji w planowaniu swojej przyszłości zawodowej;
- znają źródła (strony internetowe) informacji edukacyjnej i zawodoznawczej;
- znają trendy kierujące rynkiem pracy i przyczyny bezrobocia;
- są otwarci i przygotowani na zmiany oraz wyzwania współczesnego świata;
- znają podstawowe rodzaje dokumentów aplikacyjnych, zasady ich opracowywania.

Rodzice:

- współpracują w zakresie motywowania ucznia do nauki, do osobistego rozwoju;
- znają predyspozycje zawodowe swojego dziecka;
- są zainteresowani problematyką rozwoju zawodowego swojego dziecka;
- znają czynniki trafnego wyboru dalszego kształcenia i wyboru zawodu;
- znają możliwości zatrudnienia na rynku pracy oraz znają ścieżki kształcenia w danym zawodzie.

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów, określać mocne strony, zainteresowania i uzdolnienia;
- wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagając mu w określeniu indywidualnego profilu;
- udzielają wsparcia uczniom w podejmowaniu decyzji zawodowo-edukacyjnych;
- wspierają w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych rodziców uczniów, którzy mają problemy zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne i rodzinne;
- realizują tematy związane z wyborem dalszej ścieżki kariery zgodnie z podstawą programową;
- stosują metody aktywizujące;
- wspierają uczniów w pracy nad rozwojem zdolności, zainteresowań, talentów i predyspozycji;
- włączają przedstawicieli instytucji, szkół i wyższych uczelni oraz zakładów pracy w proces doradztwa zawodowego w szkole;
- udzielają rodzicom informacji zwrotnych dotyczących możliwości ucznia w zakresie przedmiotów szkolnych, umiejętności, zainteresowań (profil przedmiotowy);
- w razie potrzeby kierują do specjalistów.

Realizacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Poradnictwo zawodowe stanowi system działań oparty na współpracy wielu podmiotów. W procesie doradczym uczestniczy Dyrektor szkoły, pedagodzy, rodzice, bibliotekarz, nauczyciele przedmiotowi i inne osoby wspomagające, w tym doradcy zawodowi.

Wspólne działania systemowe pozwalają na dokonanie podziału zadań adekwatnie do posiadanej wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze przedsiębiorczości, wychowania, doradztwa i orientacji zawodowej.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole zgodnie z harmonogramem działań na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, zajęciach pozalekcyjnych oraz poza szkołą poprzez udział uczniów w targach edukacyjnych, w różnorodnych konkursach i wycieczkach tematycznych.

Zadania osób realizujących WSDZ

1. Dyrektor szkoły:

- powołuje koordynatora oraz zespół ds. doradztwa zawodowego;
- nadzoruje działanie systemu doradztwa zawodowego.

2. Koordynator:

- współpracuje z nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie edukacji zawodowej;
- razem z nauczycielami diagnozuje zapotrzebowanie uczniów i rodziców na informacje z zakresu doradztwa zawodowego;
- gromadzi warsztat pracy oraz udostępnia go osobom zainteresowanym;
- upowszechnia wiedzę na temat planowania kariery zawodowej, możliwości uzyskiwania informacji o sytuacji na rynku pracy krajowym, UE i poza nią;
- gromadzi informacje o zawodach i drogach uzyskania kwalifikacji zawodowych;
- pomaga uczniom w określeniu ich zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji zawodowych i innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i planowaniu kariery zawodowej;
- kieruje w sprawach trudnych do odpowiednich specjalistów, m.in. do specjalistów w Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej;
- prowadzi odpowiednią dokumentację udzielanych porad, sporządza sprawozdania z prowadzonej działalności;
- współpracuje z instytucjami zewnętrznymi wspierającymi WSDZ;
- współpracuje z doradcami zawodowymi z Poradni Pedagogiczno- Psychologicznej, Centrum Informacji Zawodowej;
- systematycznie podnosi własne kwalifikacje.

3. Pedagog:

- diagnozuje potrzeby edukacyjne uczniów;
- w porozumieniu z wychowawcami przeprowadza zajęcia przygotowujące do dokonywania trafnych wyborów dalszego kierunku kształcenia;
- udziela indywidualnych konsultacji dla uczniów i rodziców potrzebujących wsparcia;
- wspomaga i konsultuje uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i ich rodziców;
- diagnozuje uczniów w zakresie ich predyspozycji do wykonywania wybranych przez nich zawodów;
- razem z koordynatorem planuje dalszy rozwój systemu.

4. Nauczyciele:

- poszerzają treści programowe przedmiotu o aspekty zawodoznawcze;
- motywują do nauki poprzez wskazanie różnych technik uczenia się;
- motywują do rozwoju zainteresowań edukacyjnych;
- zachęcają do udziału w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, zawodach itp.;
- odkrywają potencjał ucznia i udzielają wsparcia w jego rozwoju;
- wspomagają uczniów w podejmowaniu i realizowaniu decyzji dotyczących wyboru dalszej

ścieżki edukacyjnej;

- rozwijają i umacniają u uczniów poczucie odpowiedzialności za rozwój edukacyjno-zawodowy;
- propagują aktywną postawę wobec przemian zachodzących na rynku pracy (otwartość i gotowość na zmiany: w tym również zmiany pracy i profesji w ciągu kariery zawodowej; mobilność, elastyczność – wdrażanie do idei kształcenia ustawicznego);
- współpracują z rodzicami w zakresie motywowania ucznia do nauki oraz wskazywania najbardziej efektywnych form nauki – dostosowanych indywidualnie do ucznia;
- wspierają rodziców w roli doradców ucznia poprzez przekazywanie informacji zwrotnych dotyczących możliwości ucznia w zakresie przedmiotów szkolnych, umiejętności, zainteresowań (profil przedmiotowy ucznia);
- udzielają rekomendacji dotyczących dalszych ścieżek kształcenia;
- udzielają porad i konsultacji w zakresie poradnictwa zawodowego;
- wychowawcy na lekcjach wychowawczych realizują tematy zawodoznawcze;
- nauczyciel podstaw przedsiębiorczości omawia treści dotyczące pracy i przedsiębiorczości;
- nauczyciel bibliotekarz gromadzi literaturę z zakresu psychologii, prawa pracy, doradztwa zawodowego, udostępnia informatory i ulotki dotyczące dalszej drogi kształcenia oraz wskazuje źródła informacji.

Formy i metody pracy doradczej

1. Formy i metody adresowane do uczniów:

- diagnoza zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole;
- zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej;
- zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji, autodiagnoza preferencji i zainteresowań zawodowych;
- treningi umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie ze stresem, asertywności;
- praktyczne zajęcia uczące i doskonalące umiejętność redagowania dokumentów aplikacyjnych z wykorzystaniem metod audiowizualnych;
- zajęcia służące rozwijaniu i doskonaleniu autoprezentacji i rozmowy kwalifikacyjnej przy wykorzystaniu technologii komputerowej;
- udzielanie indywidualnych porad uczniom niezdecydowanym w podjęciu decyzji dotyczących wyboru dalszej ścieżki kształcenia i wyboru zawodu;
- realizacja treści doradczych na zajęciach dydaktycznych w ramach realizacji podstawy programowej; - organizacja wycieczek, wyjazdów integracyjnych, wymiany zagranicznej;
- organizowanie dni otwartych szkoły (prezentacja i promocja oferty edukacyjnej);
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, wyższych uczelni;
- udział w konkursach, zawodach, olimpiadach;
- działania uczniowskiego wolontariatu;
- działania w ramach kół zainteresowań;
- udostępnianie informacji o rynku pracy, możliwościach kształcenia i zatrudnienia;
- spotkania w klasach z doradcą zawodowym,
- indywidualne porady i konsultacje z doradcy zawodowego,
- diagnoza indywidualna;
- kierowanie na badania i konsultacje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,

-
- promowanie w środowisku lokalnym branży, zawodów, w których kształci szkoła (targi edukacyjne, drzwi otwarte itp.),
 - udział w targach pracy,
 - organizacja konkursów;
 - udział w projektach szkolnych;
 - prowadzenie kształcenia zawodowego we współpracy z lokalnymi pracodawcami,
 - prowadzenie zajęć z doradztwa edukacyjno-zawodowego,
 - spotkania z pracodawcami, wyjazdy studyjne do pracodawców,
 - udział w stażach zawodowych;
 - spotkania z absolwentami szkoły, którzy osiągnęli sukces (promowanie dobrych wzorców).

2. Formy i metody adresowane do rodziców:

- organizowanie dni otwartych szkoły – oferta edukacyjna i promocja szkoły;
- indywidualne porady doradcy zawodowego, np. , możliwość zapoznania się z testami;
- udostępnianie informacji edukacyjnych (rekrutacja, dokumenty aplikacyjne, rynek pracy,);
- udzielanie informacji dotyczących osiągnięć ucznia, zainteresowań, predyspozycji – wspomaganie w procesie podejmowania decyzji.

3. Formy adresowane do nauczycieli:

- szkolenia z zakresu doradztwa zawodowego;
- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą;
- wymiana doświadczeń z innymi nauczycielami w kraju i zagranicą;
- wspieranie inicjatyw mających na celu pomóc młodzieży w dokonywaniu wyborów edukacyjnych i zawodowych;
- śledzenie losów edukacyjnych i zawodowych absolwentów.

4. Formy i metody adresowane do środowiska lokalnego.

Współpraca z instytucjami wspierającymi działania doradcze szkoły:

- Poradnie Pedagogiczno-Psychologiczne;
- zakłady pracy;
- Młodzieżowe Centra Informacji Zawodowej;
- Urzędy Pracy,;
- Mobilne Centra Informacji Zawodowej;
- Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie;
- Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy w Puławach;
- szkoły wyższe - udział w konkursach, wycieczki, spotkania ze studentami i przedstawicielami wyższych uczelni (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie);
- Zakład Hodowli i Produkcji Stado Ogierów Białka;
- Ochotnicza Straż Pożarna w gminie Siennica Różana;
- Centrum Kultury w Siennicy Różanej.

Przewidywane efekty wynikające z WSDZ

1. Uczniowie:

- zapobieganie niepowodzeniom szkolnym;

- racjonalne planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej;
- wzrost mobilności absolwentów, gotowość na zmianę;
- lepsze dopasowanie kompetencji absolwentów do rynku pracy;
- kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy młodzieży;
- ukierunkowanie i wsparcie samozatrudnienia;
- dokonanie trafnego wyboru;
- stabilniejsze dopasowanie do zawodów, zadowolenie;
- większa efektywność pracy.

2. Rodzice:

- przygotowanie do efektywnego wspierania dzieci w ich wyborach edukacyjnych;
- przekazywanie aktualnych informacji o możliwościach kształcenia.

3. Szkoła:

- konkurencyjność szkoły;
- podniesienie rangi doradztwa zawodowego;
- przygotowanie ucznia do pełnienia ról społecznych.

Przydatne linki:

- doradztwo edukacyjno- zawodowe <http://www.ore.edu.pl>
- informacje o uczelniach, kierunki studiów <http://www.uczelnie.info.pl>
- informacje o zawodach, filmy zawodoznawcze <http://www.ohpdlaszkoły.pl>
- informacje o zawodach, rankingi szkół <http://www.perspektywy.pl>
- Krajowe Ramy Kwalifikacji
- Informacje o prognozowanym zapotrzebowaniu na poszczególne zawody <http://barometrzwawodow.pl/>
- Informacje dotyczące edukacji, scenariusze zajęć , informacje o egzaminach konkursach <http://www.interklasa.pl>
- Katalog zawodów , testy, uczelnie <http://www.kluczdokariery.pl>
<http://www.szkolnictwo.pl>
- Biuro Edukacji <http://edukacja.warszawa.pl>